

**Richtlijnen
voor het uitvoeren van controles
op de materiaaldeclaratie van VAL-I-PAC operatoren**

Versie januari 2010

Inhoud

INHOUD	3
1. INLEIDING.....	5
2. DE VERSCHILLENDE TYPES VAN CONTROLES BIJ DE CONTRACTANTEN	7
3. DE DECLARATIEFORMULIEREN.....	7
3.1. DE MAANDELIJKSE MATERIAALDECLARATIE	7
3.2. DE TRIMESTRIËLE MATERIAALDECLARATIES	8
3.3. DE JAARLIJKSE MATERIAALDECLARATIE	10
4. DE REGISTRATIE VAN DE HOEVEELHEID INDUSTRIEEL VERPAKKINGSAFVAL	12
4.1. WIE IS CONTRACTANT?.....	12
4.2. WIE DECLAREERT WAT AAN VAL-I-PAC ?	12
5. DE VERSCHILLENDE ASPECTEN VAN DE CONTROLE.....	13
5.1. HERKOMST VAN HET MATERIAAL	13
5.2. KWALITEIT VAN HET MATERIAAL	14
5.3. NAUWKEURIGHEID VAN DE BEREKENING	15
5.4. BESTEMMING VAN DE MATERIALEN.....	15
1. VOORBEREIDING VAN DE CONTROLE	18
2. VOOR TE BEREIDEN DOOR DE CONTRACTANT	18
3. ALGEMENE ASPECTEN VAN EEN CONTROLE OP DE MATERIAALDECLARATIE	19
4. SPECIFIEKE ASPECTEN VAN DE CONTROLE	20
4.1. VRAGEN M.B.T. DE HERKOMST VAN HET MATERIAAL	20
4.2. VRAGEN M.B.T. DE KWALITEIT VAN HET MATERIAAL	21
4.3. VRAGEN M.B.T. DE NAUWKEURIGHEID VAN DE BEREKENING.....	22
4.4. VRAGEN M.B.T. DE BESTEMMING VAN HET MATERIAAL	22
CHECKLIST BIJ DE CONTROLE MATERIAALDECLARATIE.....	24

1. Inleiding

De operatoren waarmee VAL-I-PAC een samenwerkingsovereenkomst afgesloten heeft (verder contractanten genoemd), maken periodiek een declaratie over aan VAL-I-PAC over de hoeveelheid industrieel verpakkingsafval van Belgische oorsprong die door hen gerecycleerd, energetisch gevaloriseerd of geëlimineerd is.

Deze declaraties worden regelmatig gecontroleerd om de correctheid ervan te garanderen ten overstaan van de overheid, met name de Interregionale Verpakkingscommissie of IVC.

Naast de maandelijksse declaraties maakt de contractant elk jaar een jaardeclaratie die de som is van de maandelijksse declaraties, rekening houdend met eventuele correcties. De jaarlijkse declaratie dient door een onafhankelijk expertenbureau goedgekeurd te worden. De contractant moet de goedgekeurde jaardeclaratie elk jaar vóór 30 juni doorsturen naar VAL-I-PAC.

Deze richtlijn is opgesteld om de controles efficiënt en op een eenvormige en correcte manier te laten verlopen en om de controleurs zo goed mogelijk te informeren.

Iedereen die controles op de materiaaldeclaratie uitvoert bij contractanten van VAL-I-PAC dient verplicht de procedures van deze richtlijn te volgen.

De nieuwe versie van de richtlijn bestaat uit twee grote delen:

Deel 1 geeft algemene informatie over de wetgeving, over het VAL-I-PAC systeem en over de manier van declareren van de contractanten.

Deel 2 geeft aan op welke manier de controles op de materiaaldeclaratie dienen uitgevoerd te worden en behandelt aan de hand van een aantal vragen de verschillende aspecten van een dergelijke controle.

Een eerste versie van deze procedure werd verdeeld in februari '99. Deze hernieuwde versie houdt rekening met een aantal opmerkingen en suggesties die in de loop van de jaren verzameld zijn, en met de nieuwe erkenningsvoorwaarden van VAL-I-PAC voor de periode 2007-2011.

Met vriendelijke groeten,

Francis Huysman
Operationeel Directeur

Deel I

**Het systeem van declaraties van operatoren
en de verschillende types van controles**

2. De verschillende types van controles bij de contractanten

Krachtens de erkenningsvoorwaarden van VAL-I-PAC en de samenwerkingsovereenkomst tussen een contractant en VAL-I-PAC, is een contractant onderworpen aan volgende controles:

Onderwerp	Wie doet controle	Frequentie
Maandelijks materiaaldeclaratie	VAL-I-PAC	1 x jaar of 1 x elke 2 jaar in het geval van een B/C contract en/of indien de operator jaarlijks minder dan 250 ton bedrijfsmatig verpakkingsafval declareert.
Jaarlijkse materiaaldeclaratie	Extern bureau	jaarlijks
Aanvraag directe betaling	VAL-I-PAC	jaarlijks
Sorteerproeven	Extern bureau aangesteld door VAL-I-PAC of VAL-I-PAC zelf	jaarlijks

3. De declaratieformulieren

3.1. De maandelijks materiaaldeclaratie

Dit document wordt maandelijks ingevuld door de operator en vóór de 15de werkdag van de volgende maand overgemaakt aan VAL-I-PAC onder elektronisch formaat zoals gespecificeerd door VAL-I-PAC, op het adres: decl@valipac.be. Het bestaat uit twee luiken:

1. De hoeveelheid monomateriaal die gerecycleerd of (energetisch) gevaloriseerd wordt.

Hier geeft de operator de hoeveelheid (**tonnage**) industrieel verpakkingsafval die als monomateriaalstroom bestemd is om gerecycleerd of energetisch gevaloriseerd te worden. Enkel voor het gerecycleerd houten verpakkingsafval wordt op de materiaaldeclaratie detail van de bestemming gevraagd volgens volgende 4 categorieën: spaanplaatbedrijf, palletherstellers, trading/verdere behandeling en/of andere eindbestemming (compostering, valdempend materiaal) Enkel voor de hoeveelheden die naar spaanplaatbedrijven worden afgevoerd, dient u de naam van het spaanplaatbedrijf op te geven.

2. De hoeveelheid gemengd afval die (energetisch) gevaloriseerd of geëlimineerd wordt.

Hier geeft de operator de **totale hoeveelheid (tonnage)** industrieel gemengd afval die energetisch gevaloriseerd of geëlimineerd wordt, opgesplitst naargelang het materiaal opgehaald is met rolcontainers of met afzetcontainers.

Let wel op: de **totale** hoeveelheid gemengd afval wordt opgegeven door de operator. Slechts een deel van dit afval is bedrijfsmatig verpakkingsafval. VAL-I-PAC berekent zelf de hoeveelheid verpakkingsafval op basis van sorteerproeven.

Een voorbeeld van een blanco declaratieformulier staat op bladzijde 8.

3.2. De trimestriële materiaaldeclaraties

Ze is van toepassing voor operatoren met een B/C contract en/of voor operatoren die jaarlijks minder dan 250 ton bedrijfsmatig verpakkingsafval aan VAL-I-PAC declareren. In dit geval wordt de declaratie beperkt tot de stromen waarvoor een recyclageforfait van toepassing is.

De maandelijkse Materiaaldeclaratie

	MATERIAALDECLARATIE	
	Naam onderneming:	
	Site:	
	Erkeningsnr.:	
Jaar:		
Maand:		
Versie :		
Monomateriaal dat gerecycleerd of verbrand wordt		
	Hoeveelheid industrieel verpakkingsafval (in ton)	
	Recyclage	Verbranding met energierecuperatie
Plastiek	0,000	0,000
Papier/Karton	0,000	0,000
Metaal	0,000	0,000
Hout	0,000	0,000
Andere	0,000	0,000
Totaal	0,000	0,000
1: textiel, porcelein, laminaten, composieten, glas, ...		
Bestemming gerecycleerd hout		
	Hoeveelheid (in ton)	
Spaanplaatbedrijven ² :		0,000
		0,000
		0,000
Palletherstellers		0,000
Trading/verdere behandeling		0,000
Andere eindbestemmingen		0,000
Totaal		0,000
2: geef detail van de bestemming(en)		
Gemengd afval dat gestort of verbrand wordt		
	Totale hoeveelheid industrieel afval (in ton)	
	Verbranding met energierecuperatie	Stort
Gemengd afval, opgehaald met rolcontainers	0,000	0,000
Gemengd afval, opgehaald met afzetcontainers	0,000	0,000
<i>Voor waar en echt verklaard</i> Datum Naam Functie		

3.3. De jaarlijkse materiaaldeclaratie

Dit document (zie volgende bladzijde) wordt jaarlijks ingevuld door de operator. Het is de som van de maanddeclaraties, rekening houdend met

- eventuele correcties,
- de bestemming van de gedeclareerde hoeveelheden

De op het document gevraagde gegevens zijn opgesplitst in 5 rubrieken:

1. De bestemming van het monomateriaal dat gerecycleerd wordt

Voor de IVCIE is informatie over de finale bestemming van het materiaal (België versus buitenland) zeer belangrijk, omdat ze dit dient te rapporteren aan de Europese Commissie. Daarom wordt op de jaardeclaratie gevraagd om de tonnages op te splitsen in functie van het type bestemming/onderneming aan wie de operator het materiaal verkocht heeft :

- aan een trader (een onderneming die zonder voorbehandeling het materiaal verder doorverkoopt);
- aan een onderneming die een fase doet in het recyclageproces maar die gevolgd wordt door een andere fase in het recyclageproces (bv. een onderneming die het materiaal fijnsorteert, vermaalt,)
- aan een onderneming die eindbestemming is (bv. een papierfabriek (VPK), de spaanplaatindustrie, ...) of waar u zelf de eindbestemming van het recyclageproces bent (bv. een onderneming die palletten herstelt, vaten herconditioneert, etc.)

Telkens wordt gevraagd of deze onderneming gevestigd is in België, de EU (buiten België) of buiten de EU.

2. De bestemming van het gevaloriseerde hout (monomateriaal)

Gelieve hier de afvoeren gedurende de laatste 3 maanden van het hout (monomateriaal) dat gerecycleerd of energetisch gevaloriseerd is in te vullen, opgesplitst per bestemming. Vul eveneens in naar welk spaanplaatbedrijf het verpakkingshout werd afgevoerd.

3. De bestemming van het monomateriaal dat energetisch gevaloriseerd wordt

Hier wordt de informatie opgevraagd over het monomateriaal dat energetisch gevaloriseerd wordt (bv. houten palletten die verbrand worden met energierecuperatie). Tevens wordt hier informatie gevraagd over de bestemming en het type energetische valorisatie (in klassieke huisvuilverbrandingsoven of onder een andere vorm).

Let wel op : afvoer naar particulieren voor verbranding mag NIET in deze rubriek vermeld worden.

4. De hoeveelheid materiaal in stock einde van het jaar – belangrijk !!

Geef de hoeveelheid kunststof en houten verpakkingafval op dat in stock is op de site en nog niet gedeclareerd is aan VAL-I-PAC.

5. De bestemming van het gemengd afval dat energetisch gevaloriseerd wordt

Zoals op de maanddeclaraties wordt de informatie opgevraagd over het gemengd afval dat energetisch gevaloriseerd wordt of dat geëlimineerd wordt (bv. stort). Ook hier wordt informatie gevraagd over de bestemming (België versus buitenland) en het type energetische valorisatie (in klassieke huisvuilverbrandingsoven of onder een andere vorm).

De jaarlijkse materiaaldeclaratie

JAARLIJKSE DECLARATIE van de contractant aan VAL-I-PAC

Referentiejaar:	2009	Versie:	
Naam onderneming:		Site:	
Naam contactpersoon:		Erkenningsnummer:	

1. Monomateriaal dat verhandeld wordt met het oog op recyclage (in te vullen in ton)

MATERIALEN	aan een trader met het oog op recyclage			aan een onderneming die fase doet in een recyclageproces			aan een onderneming die eindbestemming is in een recyclageproces (of waar de operator eindbestemming is)		
	België	EU	Buiten de EU	België	EU	Buiten de EU	België	EU	Buiten de EU
Plastiek									
Papier/karton									
Metaal									
Hout									
Glas									
Andere ¹									
Totaal	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

1 : jute, textiel, porcelein, laminaten, composieten, ...

2. Bestemming monomateriaal hout 4de kwartaal 2009 (in te vullen in ton)

Recyclage in spaanplaatbedrijven ² :	
Recyclage - Palletterstellers	
Recyclage - Trading/verdere behandeling	
Recyclage - Andere eindbestemmingen	
Energetische valorisatie	
Totaal	0,000

VAL-I-PAC:
Deze hoeveelheid betreft enkel het 4de trimester (oktober, november en december)!

2 : geef detail van de bestemming(en)

3. Monomateriaal dat energetisch gevaloriseerd wordt (in te vullen in ton)

MATERIALEN	Klassieke huisvuilverbrandingsovens		Andere 1 (specificeer) ^{3,4}		Andere 2 (specificeer) ^{3,4}	
	België	EU	België	EU	België	EU
Plastiek						
Papier/karton						
Metaal						
Hout						
Glas						
Andere ¹						
Totaal	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3 : droogovens voor hout, cementovens, kalkovens,

4 : exclusief hout dat naar particulieren gaat.

4. Materialen in stock op einde 2009 (in ton)

MATERIALEN	Hoeveelheid
Plastiek verpakkingsfolie	
Houten verpakking	

5. Gemengd afval dat energetisch gevaloriseerd of geëlimineerd wordt (in te vullen in ton)

Ophaalmethode	Totale hoeveelheid industrieel afval (ton)							
	Energetische valorisatie ⁵						Eliminatie ⁶	
	Klassieke huisvuilverbrandingsovens		Andere 1 (specificeer) ³		Andere 2 (specificeer) ³			
	België	EU	België	EU	België	EU	België	EU
Rolcontainer								
Afzetcontainer								
Totaal	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

5 : verbranding met energierecuperatie

6 : storten, verbranding zonder energierecuperatie

4. De registratie van de hoeveelheid industrieel verpakkingsafval

4.1. Wie is contractant?

VAL-I-PAC sluit overeenkomsten af met drie types van operatoren:

- Sorteercentra,
- Recuperanten,
- Ophalers.

Het **sorteercentrum** is in het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen de operatoren en VAL-I-PAC gedefinieerd als de natuurlijke of rechtspersoon die multi-materiaalstromen van bedrijfsmatige oorsprong sorteert met behulp van mechanische hulpmiddelen tot mono-materiaalstromen verpakkingsafval en een voorbereidende fase in het recyclageproces uitvoert waarbij er mogelijk een toegevoegde waarde aan het materiaal gegeven wordt die economisch gezien impliceert dat deze eerste fase gevolgd wordt door andere fasen die finaal leiden tot een afgewerkt product.

*Het sorteercentrum krijgt m.a.w. **multi-materiaalstromen** binnen die het sorteert tot mono-materiaalstromen die beantwoorden aan specifieke kwaliteitseisen van de afnemers.*

De **recuperant** is in het kader van de samenwerkingsovereenkomst tussen de operatoren en VAL-I-PAC gedefinieerd als de natuurlijke of rechtspersoon die, vertrekkende van verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong een voorbereidende fase in het recyclageproces uitvoert dat mogelijk een toegevoegde waarde aan het materiaal geeft die economisch gezien impliceert dat deze eerste fase gevolgd wordt door andere fasen die finaal leiden tot een afgewerkt product.

*De recuperant krijgt m.a.w. **mono-materiaalstromen** binnen die hij verder behandelt tot stromen die beantwoorden aan specifieke kwaliteitseisen van de afnemers.*

De **ophaler** is in het kader van de overeenkomst met VAL-I-PAC gedefinieerd als de natuurlijke of rechtspersoon die Verpakkingsafval van bedrijfsmatige oorsprong ophaalt bij de Eindbezitters of het ontvangt van een Agent of van een Eindbezitter, en het levert aan een Recuperant, Recycleur of Valorisator.

*De ophaler kan zowel **mono-materiaalstromen** als multi-materiaalstromen ophalen. De ophaler doet in principe geen behandeling op het materiaal.*

4.2. Wie declareert wat aan VAL-I-PAC ?

- **Een sorteercentrum declareert de uitgaande stromen.**

Een sorteercentrum haalt in de regel zowel monomateriaalstromen als gemengd afval op. Aangezien bij een sorteercentrum de kwaliteit van het materiaal pas vastligt ná sortering (zie 'meetpunt') doet een sorteercentrum de declaratie aan VAL-I-PAC op basis van de uitgaande stroom die gerecycleerd of energetisch gevaloriseerd wordt, *onafhankelijk* van wie het materiaal aangeleverd heeft.

- **Een recuperant declareert de inkomende stromen.**

Een recuperant haalt in de regel monomateriaalstromen op en declareert dit materiaal aan VAL-I-PAC op basis van de inkomende stroom.

- **Een ophaler declareert de monomateriaalstromen die hij ophaalt.**

Een ophaler kan zowel monomateriaalstromen als gemengd afval ophalen. Hij declareert aan VAL-I-PAC enkel de monomateriaalstromen die hij ophaalt ("inkomend"), aangezien een ophaler in de regel geen behandeling doet op het materiaal.

Bovenstaande regels zijn theoretisch en dienen aldus niet letterlijk geïnterpreteerd te worden. Talrijke uitzonderingen kunnen voorkomen, onder andere :

- Een sorteercentrum kan ook monomaterialen stromen ophalen en rechtstreeks afvoeren bij een recycleur/recuperant. In dit geval zijn de inkomende stromen gelijk aan de uitgaande stromen.
- Een recuperant kan ook bepaalde monomaterialen stromen uitsorteren (bv. Papier/karton) en zal dus de uitgaande stromen declareren.

5. De verschillende aspecten van de controle

De controle van de materiaaldeclaraties heeft betrekking op 4 verschillende thema's. Elk thema heeft een specifieke functie en moet meestal in combinatie met de andere thema's gecontroleerd worden. De controle van elk van de 4 verschillende thema's is cruciaal om een geronde algemene beoordeling te kunnen formuleren.

5.1. Herkomst van het materiaal

Een paar vuistregels :

- **Zo dichtbij mogelijk van de bron van het afval**

De contractant die het dichtste bij de eindbezitter/ontpakker staat, declareert, ongeacht of die contractant nu een ophaler, een recuperant of een sorteercentrum is.

- **Geen materiaal declareren dat afkomstig is van een andere operator.**

In sommige gevallen ontvangt de operator materiaal van een ander operator (al dan niet erkend door VAL-I-PAC). Dat materiaal zal niet aan VAL-I-PAC gedeclareerd worden omwille van het feit dat de herkomst van het materiaal niet gekend is en dat dit materiaal misschien reeds gedeclareerd is, indien deze operator eveneens contractant van VAL-I-PAC is.

Dit impliceert ook dat de contractant het afval dat hij in opdracht voor andere operatoren inzamelt niet mag declareren. Hij mag wel het afval declareren dat derden in zijn naam ophalen.

Een operator declareert zelf het industrieel gemengd afval dat hij zelf ophaalt (laat ophalen) en dat afkomstig is van derden indien het afval rechtstreeks naar een eindbestemming afgevoerd wordt (stort, energetische valorisatie, ...).

Uitzondering : de recuperanten metaal mogen, indien ze met hun leverancier een overdrachtsformulier hebben ondertekend, industriële metalen verpakkingen afkomstig van schroothandelaren zelf aan VAL-I-PAC declareren. Ze dienen dan wel een exemplaar voor te leggen van alle overdrachtformulieren die ze ondertekend hebben.

- **Geen materiaal declareren dat opgenomen is op IVC-attesten.**

Sommige ontpakkers die eveneens verpakkingsverantwoordelijke zijn, voldoen individueel aan hun terugnameplicht (rechtstreeks bij de Interregionale Verpakkingscommissie of IVC).

De operator dient een kopie voor te leggen van alle aanvragen van IVC-attesten die hij ontvangen heeft en van alle IVC-attesten die hij uitgeschreven heeft. De tonnages die opgenomen zijn in de attesten mogen niet aan VAL-I-PAC gedeclareerd worden. Indien een attest slechts een deel van het bij een bepaalde klant opgehaald afval vermeldt, mag de operator het saldo aan VAL-I-PAC declareren. Deze situatie kan voorkomen wanneer een bedrijf niet voor 100% verpakkingsverantwoordelijke is.

- **Enkel het materiaal opgehaald op het Belgisch grondgebied declareren**

Het VAL-I-PAC systeem is enkel van toepassing voor de verpakkingen en het verpakkingsafval die op het Belgisch grondgebied ontstaan. Daarom mag er enkel het op het Belgisch grondgebied opgehaald verpakkingsafval aan VAL-I-PAC gedeclareerd worden.

Soms bevindt zich het facturatie adres in het buitenland en het ophaaladres in België. Het afval mag dan wel gedeclareerd worden.

- **Enkel het materiaal van industriële herkomst declareren**

M.a.w. zal de operator ervoor zorgen dat er geen huishoudelijk verpakkingsafval aan VAL-I-PAC gedeclareerd wordt, d.w.z. deur aan deur inzamelingen bij particulieren (let op de ophaalrondes voor papier/karton), afval afkomstig van containerparken voor particulieren.

5.2. Kwaliteit van het materiaal

Voor VAL-I-PAC kunnen in hoofdzaak volgende types **materialen** in aanmerking genomen worden: kunststof, papier/karton, hout, metaal, glas (labo glas) en andere (bv. jute).

Echter niet alle types **afval** die uit deze materialen bestaan, komen in aanmerking voor VAL-I-PAC. Hierna wordt een overzicht gegeven van wat wél en wat zeker niét in aanmerking komt. Over bijzondere afvaltypes of materiaaltypes, die niet expliciet in deze lijst vermeld staan, kan u meer informatie bekomen bij VAL-I-PAC.

Type materiaal	Wat wél?	Wat zeker niet?
Kunststof	PE folie, krimphoezen van rond paletten, PE vaten, PE blazen van IBC's, ...	Productieafval (stukken van spuitgiet-lijnen, folie van blaasextrusielijnen, folieresten van inpaklijnen e.d.,...), kokers en bobijnen,...
Papier/karton	Kartonnen dozen, papieren zakken, tussenbladen van paletten,...	Bureaupapier, listings, productieafval van drukkerijen, kartonresten van inpaklijnen, snij afval, kokers en bobijnen,...
Hout	Paletten, kisten, ...	Afval van een zagerij, oude meubels,...
Metaal	Bandijzer, metalen vaten, metalen frame van IBC's, ...	Drankblikjes, velgen, afgedankte toestellen of machines,...

Deze tabel is niet limitatief !!!

Enkel gebruikte verpakkingen komen in aanmerking.

Dit wil zeggen, verpakkingen die rond een product op de markt geweest zijn.

Een lot nieuw verpakingskarton dat niet meer kan gebruikt worden omdat er een verkeerde datum op gedrukt geweest is, is geen verpakingsafval, maar productieafval.
Het overschot van een rol stretchfolie wordt eveneens niet beschouwd als verpakingsafval.

Sommige materiaalstromen bevatten slechts een deel verpakingsafval.

Dit betekent dat de stromen die niet uitsluitend uit verpakingsafval bestaan (bv. Papier/karton of hout) niet volledig aan VAL-I-PAC mogen gedeclareerd worden, dat de operator op basis van inkomende of uitgaande stromen declareert.

De hoeveelheid verpakingsafval dat een operator aan VAL-I-PAC mag declareren wordt jaarlijks door een sorteerproef bepaald. Tenzij anders door VAL-I-PAC meegedeeld worden de percentages bekomen bij de sorteerproeven toegepast vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op de datum van uitvoering van de proef.

De auditor gaat na of de sorteerproef effectief uitgevoerd werd, dat er een verslag van bestaat en dat de percentages correct werden toegepast. Indien nodig zal de auditor VAL-I-PAC aanraden om een sorteerproef te laten uitvoeren.

De kwaliteit van materialen kan wat moeilijk op administratieve wijze gecontroleerd worden. De activiteit van de ontpackers kan toch soms een hint daarover geven. Het hout dat vrijkomt bij schrijnwerkerijen is mogelijks geen verpakkingshout. Op dezelfde manier kan aangenomen worden dat het papier/karton afkomstig van drukkerijen ook geen verpakingsafval is. Deze aandachtspunten zullen soms slechts na contactname met de ontpackers kunnen bevestigd worden. Een visuele inspectie op de site kan ook relevant zijn.

5.3. Nauwkeurigheid van de berekening

Het gaat hier om een boekhoudkundige controle waarvan de bedoeling is om na te gaan of de gewichten op een correcte manier werden samengeteld. Volgende onderwerpen zullen gecontroleerd worden : werden alle weegbonnen opgesomd, is de som van alle weegbonnen correct, zijn de gewichten van een bepaalde vracht op alle weegbonnen gelijk, ...

In dit kader zal de auditor ook controleren of de percentages van de sorteerproeven correct werden toegepast en dat ze betrekking hebben op het juiste referentiejaar.

Om deze gegevens te controleren dient te operator volgende documenten voor te leggen : facturen aan klanten, interne weegbonnen, CMR's, facturen aan/naar afnemers, verslagen van sorteerproeven, ...

5.4. Bestemming van de materialen

Voor dit thema dient de auditor de activiteit van de verschillende afzetkanalen na te gaan. Pas wanneer de activiteit van een afzetkanaal gekend is kunnen de tonnages opgesplitst worden tussen "recyclage", "energetische valorisatie" en "eliminatie".

Soms kan de positieve waarde (aankoopwaarde) van bepaalde secundaire grondstoffen als voldoende geacht worden om de effectiviteit van de recyclage te kunnen aantonen. Dit impliceert echter niet dat secundaire grondstoffen met een negatieve waarde niet gerecycleerd worden. De recyclage van bepaalde materiaalstromen vereist soms behandelingen die aan de operator gefactureerd worden en waarvan de kosten bijgevolg aan de ontpacker doorberekend worden. We raden dus aan om de activiteit van de afzetkanalen na te gaan.

In het kader van haar 3^e erkenning (2007-2011) wordt VAL-I-PAC verplicht alle relevante informatie betreffende de bestemming van het bedrijfsmatig verpakkingsafval aan de Interregionale Verpakkingscommissie te communiceren. Deze informatie wordt verzameld tijdens de controles op de maand/jaardeclaraties. De auditor wordt verzocht een register in te vullen met per verpakkingsmateriaal, de bestemming en de waarde voor de betrokken periode.

Deel II

De controleprocedure

1. Voorbereiding van de controle

Teneinde zijn/haar bezoek voor te bereiden, dient de auditor het dossier van de operator te raadplegen. De dossiers zijn opgesplitst in 5 onderdelen : materiaaldeclaraties, controleverslagen m.b.t. materiaaldeclaraties, controleverslagen m.b.t. aanvragen voor certificaten, verslagen van sorteeroproeven en briefwisseling.

Er wordt sterk aanbevolen om de interne auditor te ontmoeten/te contacteren die belast is met de te controleren operator.

2. Voor te bereiden door de contractant

Om de controle vlot en efficiënt te laten verlopen, dient de contractant een aantal gegevens voor te bereiden of documenten beschikbaar te houden die nodig kunnen zijn tijdens de controle.

1. De maandelijkse declaraties.
2. Lijst van klanten en leveranciers (naam en adres)
3. Voor de **inkomende EN uitgaande** stromen:
 - een gedetailleerd overzicht van de opgehaalde resp. afgevoerde stromen, met indicatie van het type materiaal en de herkomst (ophaaladres) resp. bestemming,
 - weegbonnen;
 - de facturen die met de weegbonnen overeenstemmen;
 - bewijs van betaling van de facturen.
 - indien beschikbaar, voor elke stroom het daarbij horende "identificatieformulier afvalstoffen" (OVAM)
4. Rapporten van bezoeken/controles die de contractant in de loop van de laatste 2 jaren ontvangen heeft zoals:
 - verslagen van sorteeroproeven;
 - verslagen van vroegere controles van de materiaaldeclaratie;
 - verslagen van vroegere controles van de aanvraag directe betaling

De contractant moet voor de maand(en) en de aangeduide materiaalstromen in detail kunnen voorleggen hoe het tonnage bekomen is. M.a.w. de contractant dient het geconsolideerde cijfer te kunnen uitsplitsen in individuele leveringen/uitgaande vrachten, met elk hun identificatieformulier afvalstoffen, weegbon, factuur, bewijs van betaling, herkomst/bestemming, percentage industrieel verpakkingsafval, etc.

Veel van deze gegevens zijn beschikbaar in de afvalstoffenboekhouding van de onderneming, hetzij op papier, hetzij geïnformatiseerd.

Hoe dan ook moet de informatie onmiddellijk consulteerbaar zijn op de site waar de controle gebeurt, of kan de informatie eventueel snel aangeleverd worden (bijvoorbeeld per fax indien een deel van de informatie in een ander filiaal aanwezig is).

In een aantal gevallen is er geen factuur beschikbaar (bijvoorbeeld als het materiaal aan een prijs van 0,00 € wordt verhandeld). De controle dient hier te gebeuren aan de hand van andere documenten (identificatieformulier afvalstoffen, weegbon, telefonische contactname met leverancier of bestemming).

Ook volgende documenten kunnen gebruikt worden:

- CMR (transport document), indien beschikbaar ;
- het bewijs van recycling/valorisatie/storten dat in het kader van de OVAM-meldingen aan de klanten wordt gestuurd.

3. Algemene aspecten van een controle op de materiaaldeclaratie

De controle dient te gebeuren vanuit de optiek dat de aan VAL-I-PAC gedeclareerde tonnages een **overschatting** kunnen zijn van de werkelijkheid.

Hiervoor dienen volgende vier aspecten geëvalueerd te worden:

- is er bij de contractant een goed administratief systeem aanwezig is om de declaraties op te stellen;
- is er bij de contractant voldoende kennis over het VAL-I-PAC systeem;
- zijn de tonnages correct samengeteld;
- zijn er voldoende aanwijzingen over de kwaliteit van de materiaalstromen.

Het **administratief systeem** van de contractant moet voldoende performant zijn. Dit houdt in dat er voldoende duidelijkheid moet zijn over wie het materiaal aangeleverd heeft of waar het materiaal gerecycleerd of (energetisch) gevaloriseerd wordt.

Dit is een aspect dat ook bij de toetreding van de operator tot het VAL-I-PAC systeem gecontroleerd wordt.

De operator dient voldoende **kennis** te hebben van het VAL-I-PAC systeem. Hij dient te weten dat enkel bedrijfsmatig verpakkingsafval van Belgische oorsprong mag gedeclareerd worden, hij dient een goede kennis te hebben van wat als bedrijfsmatige verpakking beschouwd wordt, enz....

De tonnages afkomstig van individuele transporten/wegingen dienen **correct gesommeerd** te worden.

Er dient voldoende duidelijkheid te zijn over de **kwaliteit van de materialen**. Indien op een factuur bijvoorbeeld 'karton' vermeld staat, is er dan voldoende zekerheid dat het effectief over karton verpakkingsafval gaat?

Achtergrond informatie die hierbij nuttig kan zijn is een verslag van een sorteerproef of visuele inspectie van een extern bureau.

Het is ook absoluut aan te raden dat de auditor een bezoek brengt aan de site om een inzicht te krijgen in de verschillende materialen die de operator behandelt.

4. Specifieke aspecten van de controle

4.1. Vragen m.b.t. de herkomst van het materiaal

1) Is het verpakkingsafval Belgisch?

Kijk de klantenlijst na en onderzoek of deze lijst niet-Belgische adressen bevat. Indien dit zo is, onderzoek of deze hoeveelheden niet mee gedeclareerd werden.

Opm.: - De plaats waar het afval ontstaan is, m.a.w. het adres waar het afval opgehaald wordt, is hier van belang. Het facturatie-adres is niet van tel.

- Dit thema kan belangrijker zijn bij contractanten die in het buitenland gelegen zijn (Nederland, Frankrijk) en die niet-Belgische klanten hebben of bij contractanten die dicht bij de grens gelegen zijn.

2) Zijn er klanten die individueel aan hun verplichtingen voldoen (terugnameplicht) en dus zelf de percentages recyclage/valorisatie van hun verpakkingsafval aan de verpakkingscommissie bewijzen ?

Vraag of de contractant "IVC verwerkingsattesten" heeft moeten opstellen op vraag van bepaalde klanten. De contractant doet dit elk jaar vóór eind februari. Indien dit zo is, onderzoek of het verpakkingsafval van deze klanten niet mee gedeclareerd is aan VAL-I-PAC. Bij twijfel, neem contact op met de onderneming in kwestie of met de Interregionale Verpakkingscommissie.

Indien geen IVC attest uitgeschreven is voor het betrokken jaar, moet het materiaal mee gedeclareerd worden aan VAL-I-PAC.

3) Bevat het gedeclareerde verpakkingsafval geen materiaal afkomstig van al dan niet erkende VAL-I-PAC operatoren ? Zijn er leveranciers die klanten zijn van andere operatoren (onderaanneming) ?

Onderzoek of er in de lijst van klanten/leveranciers namen voorkomen van ondernemingen die actief zijn in de afvalsector. Grote aanleveringen (frequentie/tonnage) komen vermoedelijk van andere operatoren. In geval van twijfel, bespreek dit met de operator of check in de gouden gids wat de activiteit van bepaalde leveranciers is.

De tonnages die in onderaanneming voor een andere operator opgehaald worden mogen niet in de declaratie opgenomen worden. In principe declareert de contractant die als eerste het materiaal in zijn bezit heeft. Verifieer dat de leveranciers in het aanvoerregister en op de weegbonnen klanten zijn van de gecontroleerde operator.

Uitzondering : de recuperanten metaal mogen, indien ze met hun leverancier een overdrachtsformulier hebben ondertekend, industriële metalen verpakkingen afkomstig van schroothandelaren zelf aan VAL-I-PAC declareren. Ze dienen dan wel een exemplaar voor te leggen van alle overdrachtformulieren die ze ondertekend hebben.

4) Is het verpakkingsafval enkel van industriële herkomst ?

Kijk hiervoor de klantenlijst na. Niet-industriële herkomst kan bijvoorbeeld zijn :

- inzamelrondes deur-aan-deur bij particuliere huishoudens (in dit geval is de klant een gemeentebestuur of een intercommunale);
- inzamelingen in het kader van FOST Plus (bijvoorbeeld glasbollen)

Kijk ook naar het type materiaal en het type afval dat gedeclareerd is. Sommige afvaltypes zijn sowieso van industriële herkomst, bijvoorbeeld:

- kisten, houten paletten;
- bandijzer, metalen vaten van brandstoffen > 10 liter;
- pallethoezen, kunststof vaten van zuivere oplosmiddelen > 5 liter.

5) Is de operator de rechtstreekse afvoeren niet vergeten ?

Sommige vrachten worden rechtstreeks van de producent naar de verwerker vervoert. Deze vrachten worden meestal apart in het administratief systeem van de operator vermeld. Kijk na of de operator zulke vrachten niet vergeten is.

6) Is het afval dat in onderaanneming door een andere operator is opgehaald in de declaratie opgenomen ?

Om logistieke redenen kan een operator een deel van zijn ophaalactiviteiten door derden laten uitvoeren. In dat geval dient de operator die de factuur naar de klant opstuurt zelf het materiaal declareren.

4.2. Vragen m.b.t. de kwaliteit van het materiaal

1) Is het gedeclareerd materiaal wel degelijk verpakkingsafval zoals gedefinieerd in het Samenwerkingsakkoord ?

Om als verpakkingsafval beschouwd te worden dient de verpakking effectief rond een product op de markt geweest te zijn. Wat bijvoorbeeld niet als verpakking kan beschouwd worden, zijn :

- dozen met een verkeerde bedrukking die nooit gebruikt werden,
- niet gebruikte verpakkingen,
- productieafval van inpaklijnen,
- verpakkingen van producten die over datum zijn en die vernietigd moeten worden,
- interne verpakkingen (voor de interne opslag van goederen),
- kokers en bobijnen,
- productieafval

Dit is iets wat moeilijk op administratieve wijze kan gecontroleerd worden. Het is een aandachtspunt dat moet besproken worden met de contractant tijdens het nazicht van het aanvoerregister (in functie van de activiteit van de leverancier).

In geval van twijfel raden wij aan om contact op te nemen met de leverancier.

2) Declareert de operator stromen die voornamelijk uit verpakkingsafval bestaan ?

Kijk na of de gedeclareerde stromen voornamelijk uit verpakkingsafval bestaan (dat de operator op basis van de inkomende of uitgaande stromen declareert). Indien het niet het

geval is, kijk na of een sorteerproef uitgevoerd werd en dat de bekomen percentages correct toegepast werden.

Indien er nog geen sorteerproef uitgevoerd werd zal de auditor inschatten of een sorteerproef nodig is en zal dit aan VAL-I-PAC communiceren.

4.3. Vragen m.b.t. de nauwkeurigheid van de berekening

Kijk na of :

- de verschillende weegbonnen correct werden samengeteld,
- alle weegbonnen werden in aanmerking genomen,
- bepaalde weegbonnen geen twee keer werden geteld,
- de weegbonnen realistische informatie bevatten (plausibele gewichten),
- de operator geen fout begaan heeft op het materiaaltype (karton i.p.v. plastic b.v.),
- de percentages van de sorteerproeven werden toegepast,
- de percentages van de sorteerproeven van toepassing zijn voor de gecontroleerde periode,
- de data op de verschillende documenten overeenstemmen met de maand waarop de declaratie betrekking heeft, ...

Wij raden jullie ook aan om na te gaan of de verschillende documenten die betrekking hebben op dezelfde vracht samen overeenstemmen, d.w.z. dat alle documenten die het afval van de producent naar de bestemming begeleiden onder andere dezelfde gewichten en materialen vermelden. Het gaat over facturen aan klanten, weegbonnen, aanvoerregister, afvoerregister, facturen van/aan de afnemer, ...

4.4. Vragen m.b.t. de bestemming van het materiaal

1) Kan voor de stromen die als “recyclage” gedeclareerd zijn, de contractant aantonen dat deze stromen effectief gerecycleerd zijn ?

De contractant kan dit aantonen door bijvoorbeeld een bewijs van recyclage voor te leggen van zijn respectievelijke recycleurs.

Indien het materiaal naar een onderneming buiten West-Europa verscheept is (bijvoorbeeld het Verre Oosten) kan soms geen bewijs van recyclage voorgelegd worden. Gezien de waarde van het materiaal (intrinsieke waarde + transportkosten) (zie facturen) kan aangenomen worden dat het materiaal gerecycleerd werd.

In dit kader zal de auditor eventueel contact moeten opnemen met de afzetkanalen met de bedoeling om zich over hun activiteit te informeren (nakijken of het over recyclage of energetische valorisatie gaat).

Een belangrijk element hierbij is de zuiverheid van het materiaal. In de mate van het mogelijke dient op de site visueel gecontroleerd te worden of het materiaal de gewenste zuiverheid heeft.

2) Kan voor de stromen die gestort of energetisch gevaloriseerd worden, aangetoond worden dat de totale hoeveelheden gemengd afval die aangegeven worden correct zijn ?

De auditor kijkt na of :

- Het effectief over industrieel gemengd afval gaat (geen huishoudelijk afval, grof huisvuil, ...),
- De verdeling tussen afzetcontainers en rolcontainers een aannemelijke weergave van de realiteit is,
- De gedeclareerde hoeveelheden gemengd afval energetisch gevaloriseerd of gestort waren.

Specifieke vragen m.b.t. de jaardeclaratie

3) Is in de jaarlijkse declaratie de opsplitsing m.b.t. de bestemming van het materiaal correct ?

De contractant dient de **activiteit** van zijn afnemer (trader, recycleur,...) op te geven voor de gerecycleerde monomaterialen en de **plaats van bestemming** (België, EG, buiten de EG) voor zowel de gerecycleerde als de energetisch gevaloriseerde monomaterialen en voor het energetisch gevaloriseerd gemengd afval.

Voor de IVCIE is informatie over de finale bestemming van het materiaal (België versus buitenland) zeer belangrijk, omdat ze dit dient te rapporteren aan de Europese Commissie. Daarom wordt er gevraagd om de bestemming in te delen in functie van het type van onderneming aan wie de operator het materiaal verkocht heeft :

- aan een trader (een onderneming die zonder voorbehandeling het materiaal verder doorverkoopt);
- aan een onderneming die een fase doet in het recyclageproces maar die gevolgd wordt door een andere fase in het recyclageproces (bv. een onderneming die het materiaal fijnsorteert, vermaalt,)
- aan een onderneming die eindbestemming is (bv. een papierfabriek (VPK), de spaanplaatindustrie, ...) of waar u zelf de eindbestemming van het recyclageproces bent (bv. een onderneming die palletten herstelt, vaten herconditioneert, etc.)

De auditor kijkt na of deze onderneming gevestigd is in België, de EG (buiten België) of buiten de EG.

4) Hoeveelheden in stock

Aan sorteercentra wordt gevraagd om een inschatting te geven van de hoeveelheid kunststof en houten verpakkingsafval dat in stock is op de site op het einde van het referentiejaar en nog niet gedeclareerd is aan VAL-I-PAC.

De auditor kijkt na of de gedeclareerde hoeveelheden een aannemelijke weergave van de werkelijkheid zijn.

Checklist bij de controle materiaaldeclaratie

	OK	Niet OK	N.R.
1. Vragen m.b.t. de herkomst van het materiaal			
1.1. Werde het verpakkingsafval in België opgehaald ?	☐	☐	☐
1.2. Heeft de operator IVC-verwerkingsattesten uitgeschreven ? Hebben klanten laten weten dat ze aan hun terugnameplicht voldoen ?	☐	☐	☐
1.3. Heeft de operator klanten die in de afvalsector actief zijn ?	☐	☐	☐
1.4. Is het verpakkingsafval van bedrijfsmatige herkomst ?	☐	☐	☐
1.5. Heeft de operator de rechtstreekse aanvoeren gedeclareerd ?	☐	☐	☐
1.6. Heeft de operator het afval gedeclareerd dat hij in onderaanneming voor derden ophaalt ?	☐	☐	☐
1.7. Heeft de operator het afval gedeclareerd dat derden in zijn naam ophalen ?	☐	☐	☐
2. Vragen m.b.t. de kwaliteit van het materiaal			
2.1. Declareert de operator stromen die niet beschouwd worden als verpakkingsafval zoals gedefinieerd in het Samenwerkingsakkoord ?	☐	☐	☐
2.2. Declareert de operator gemengde stromen zonder percentages van sorteerproeven toe te passen ?	☐	☐	☐
3. Vragen m.b.t. de nauwkeurigheid van de berekening			
3.1. Werden de weegbonnen correct samengeteld ?	☐	☐	☐
3.2. Werden alle weegbonnen in aanmerking genomen ?	☐	☐	☐
3.3. Werden de weegbonnen niet dubbelgeteld ?	☐	☐	☐
3.4. Is de informatie op de weegbonnen realistisch ?	☐	☐	☐
3.5. Stemt het materiaal vermeld op de weegbonnen overeen met het gedeclareerd materiaal ?	☐	☐	☐
3.6. Zijn de resultaten van de sorteerproeven van toepassing voor de gecontroleerde periode ?	☐	☐	☐
3.7. Stemmen de verschillende documenten overeen met de gecontroleerde periode ?	☐	☐	☐

4. Vragen m.b.t. de bestemming van het materiaal ?			
4.1. Heeft de operator documenten kunnen voorleggen die de recyclage of energetische valorisatie aantonen ?	☐	☐	☐
4.2. Werd de activiteit van de afzetkanalen gecontroleerd ? (recyclage/energetische valorisatie/eliminatie)	☐	☐	☐
4.3. Is het gedeclareerd gemengd afval degelijk van bedrijfsmatige oorsprong ?	☐	☐	☐
4.4. Is de opsplitsing tussen gemengd afval van rolcontainers en afzetcontainers correct ?	☐	☐	☐
5. Specifieke vragen m.b.t. de jaardeclaratie			
5.1. Is de jaardeclaratie de correcte som van de maanddeclaraties	☐	☐	☐
5.2. Is de interpretatie van de bestemming per activiteit correct (trader/fase/eindbestemming) ?	☐	☐	☐
5.3. Is de interpretatie van de geografische bestemming correct (België/EG/buiten EG) ?	☐	☐	☐
5.4. De ventilatie van de gewichten per bestemming is correct ?	☐	☐	☐
5.5. De informatie m.b.t. de stock is correct ?	☐	☐	☐

